

Van welvaart naar welzijn

Frank Landman

- Eigenaar Everlast Consultancy (sinds 2021)
- Bestuurslid Respect Foundation
- Bestuurslid IDG HUB Achterhoek
- Columnist Ubuntu Magazine
- Voorzitter Raad van Advies Foundation for Global Goals
- Directeur gemeente Rheden (2012-2021)
- Manager Stadsdeel Noord en Oost gemeente Enschede (2009-2012)
- Senior consultant RoyalHaskoningDHV (2000-2009)

Onderdelen:

1. De wereld
2. De mens
3. De strategie
4. Bedrijven en SDGs
5. De voorbeelden
6. Wat kun je zelf doen
7. Vragen

1. De wereld

From welfare to well-being!

GDP measures everything, except that which makes life worthwhile!

Robert F. Kennedy, University of Kansas, March 18, 1968:

“...Too much and for too long, we seemed to have surrendered personal excellence and community values in the mere accumulation of material things.”

“...Yet the gross national product does not allow for the health of our children, the quality of their education or the joy of their play. It does not include the beauty of our poetry or the strength of our marriages, the intelligence of our public debate or the integrity of our public officials.

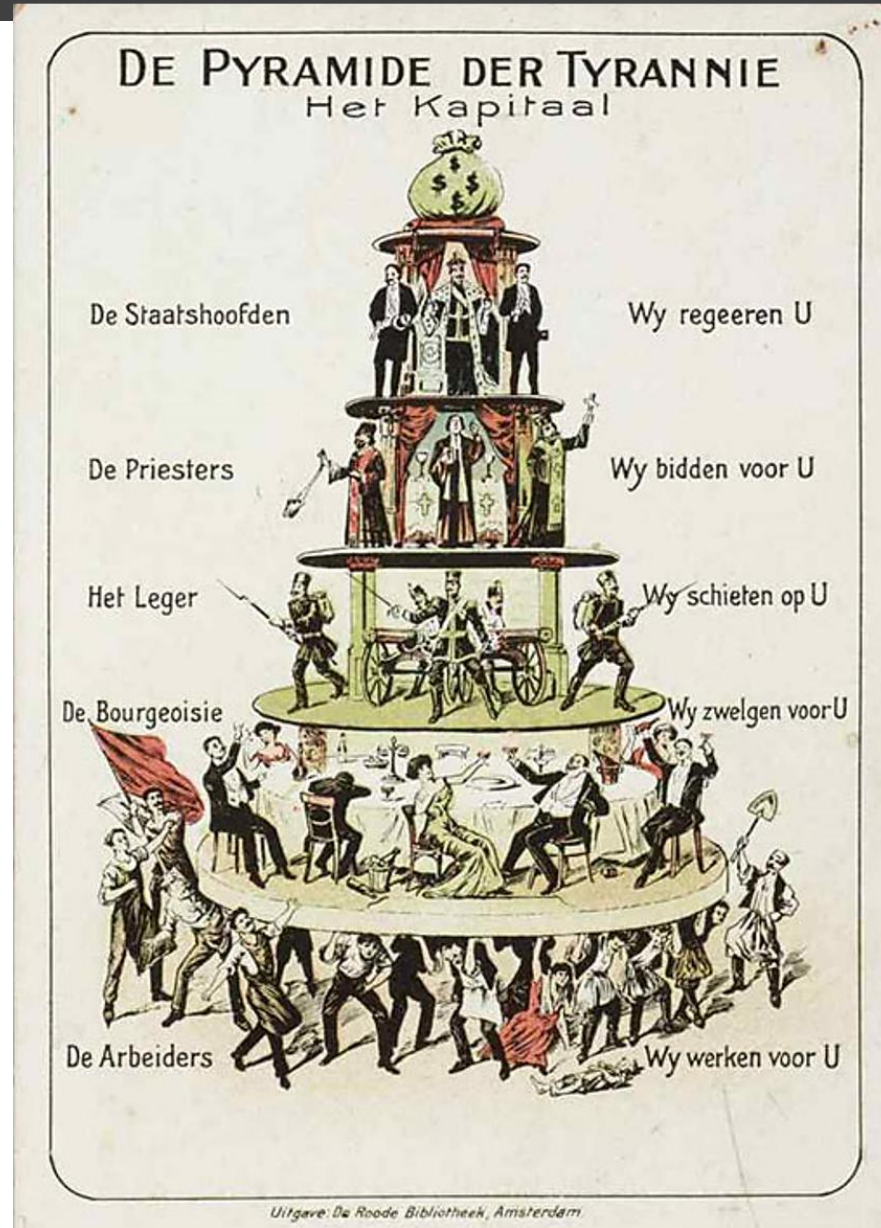
It measures neither our wit nor our courage, neither our wisdom nor our learning, neither our compassion nor our devotion to our country, it measures everything in short, except that which makes life worthwhile.

And it can tell us everything about America except why we are proud that we are Americans.

If this is true here at home, so it is true elsewhere in the world.”

Kapitalisme werkt niet

Sociale grenzen: Armoede

Ongelijkheid

Fotograaf: Ugurgallen

Ecologische grenzen: Amazon rainforest

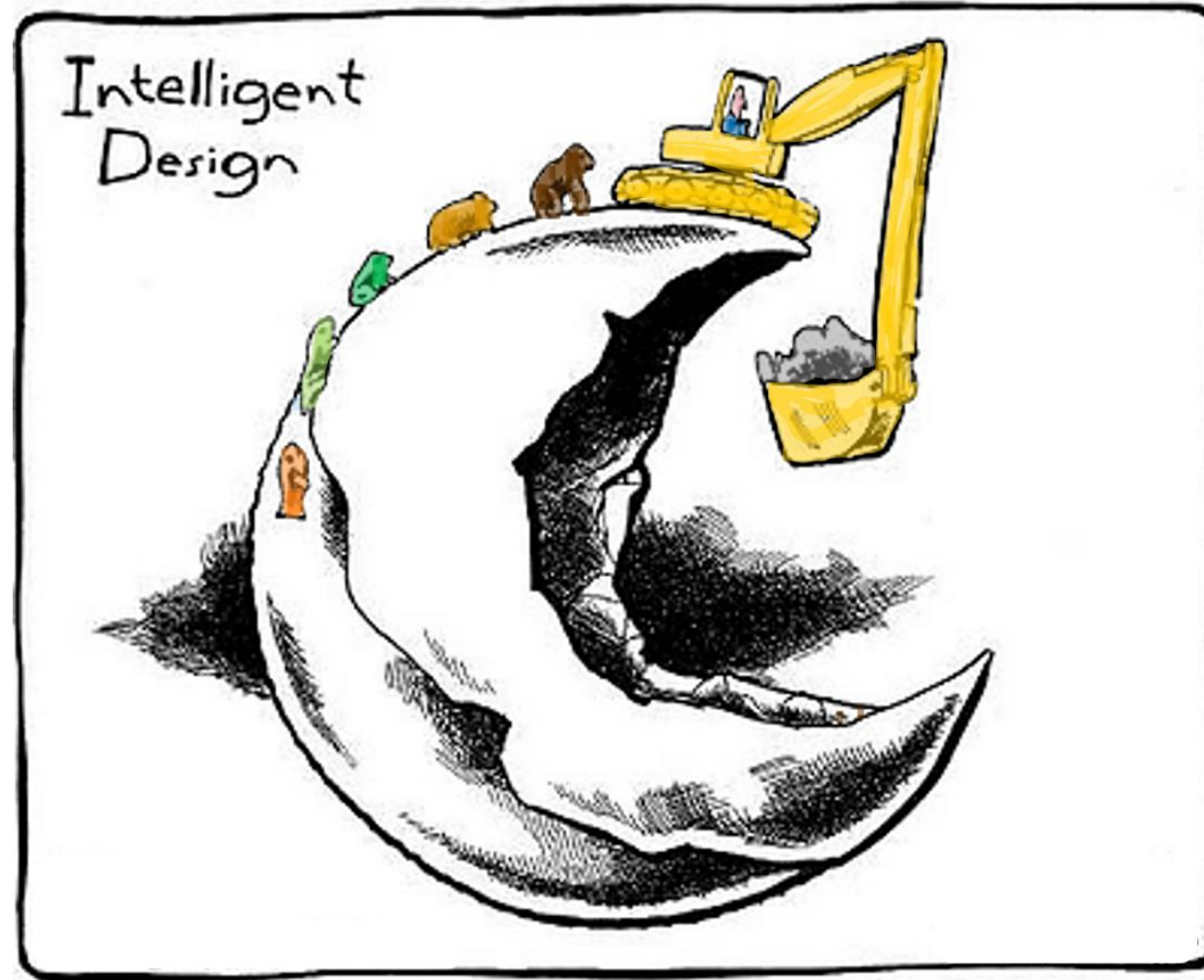
Ecologische grenzen: Ontbossing

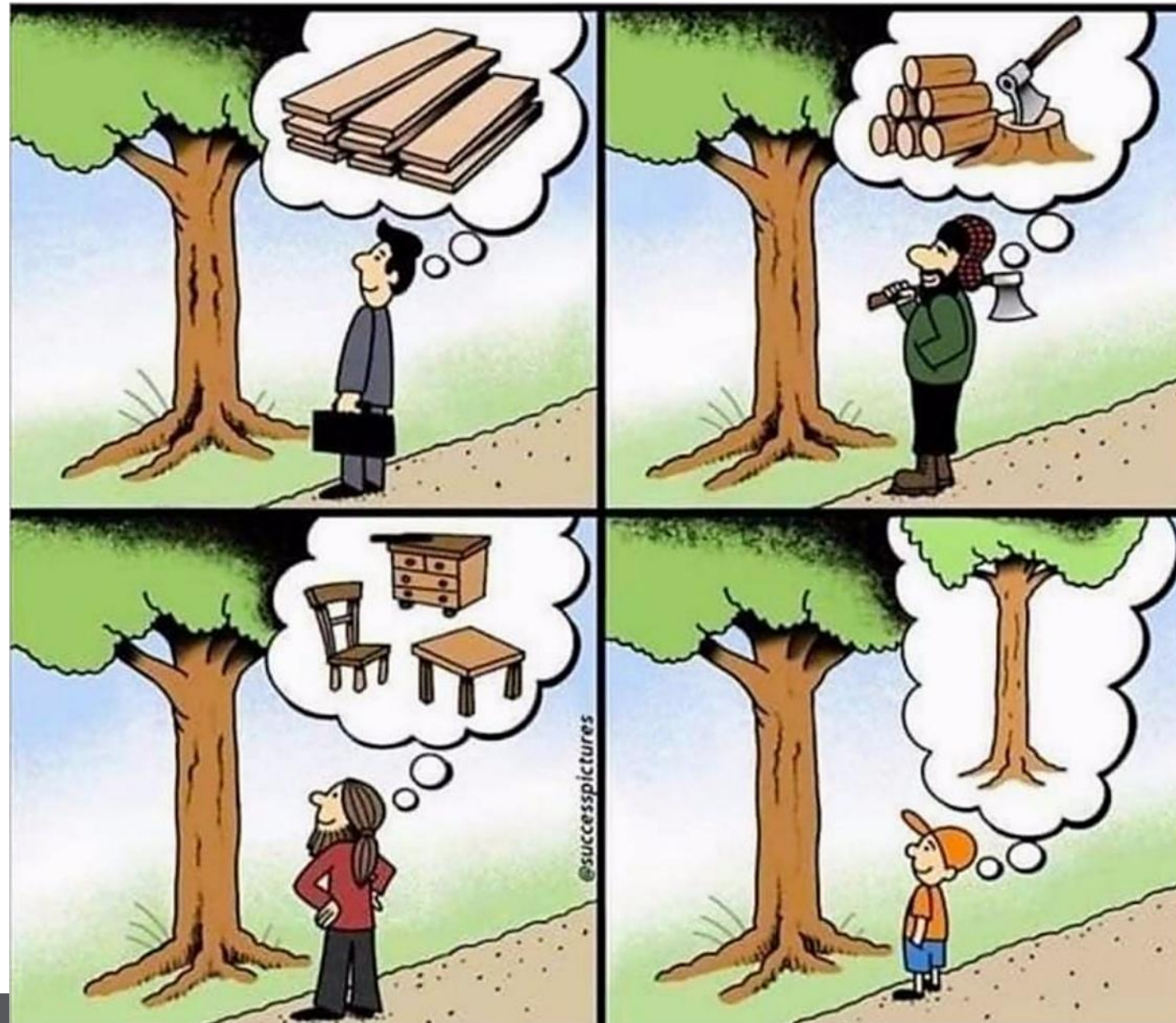
Manhattan New York USA

Evolutie paradox

Waarde van een boom

Mark Twain 1891

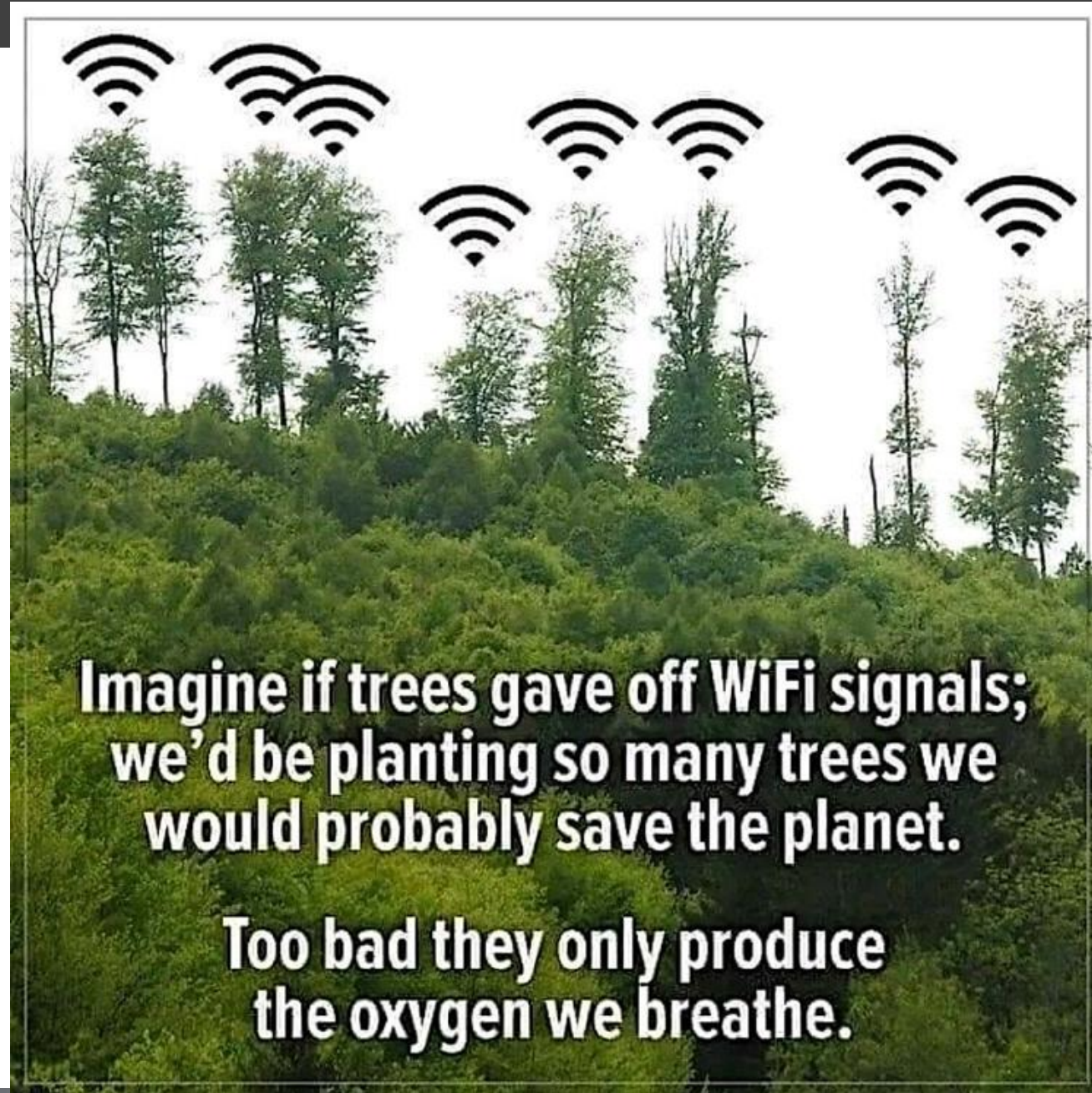
We zijn aan elkaar verbonden: Wood Wide Web

Wat is erfgoed?

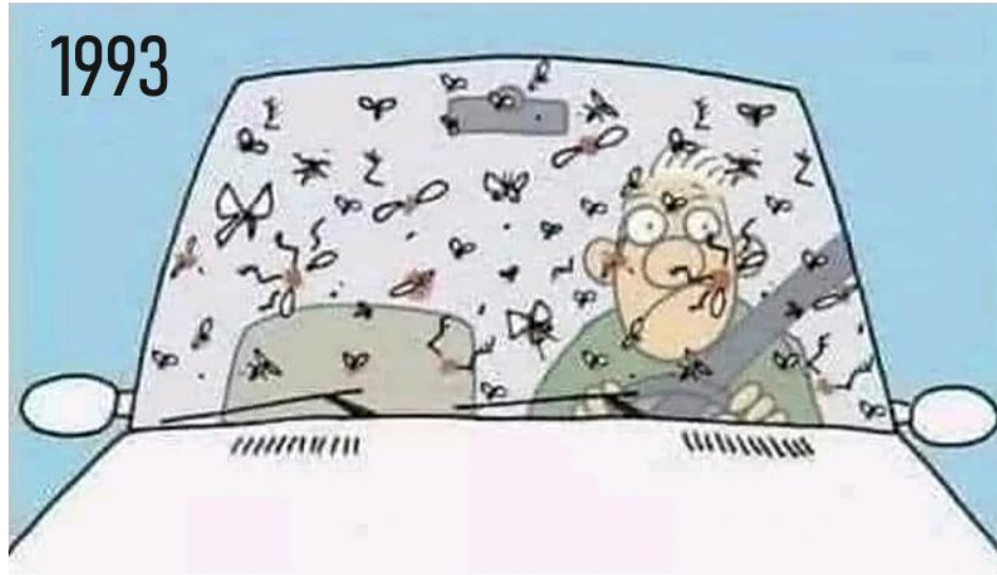

Why are 100+ year old buildings classified as “heritage” & illegal to tear down, but 100+ year old trees are cut down every day?

Afname insecten 75% laatste 30 jaar

1993

nu

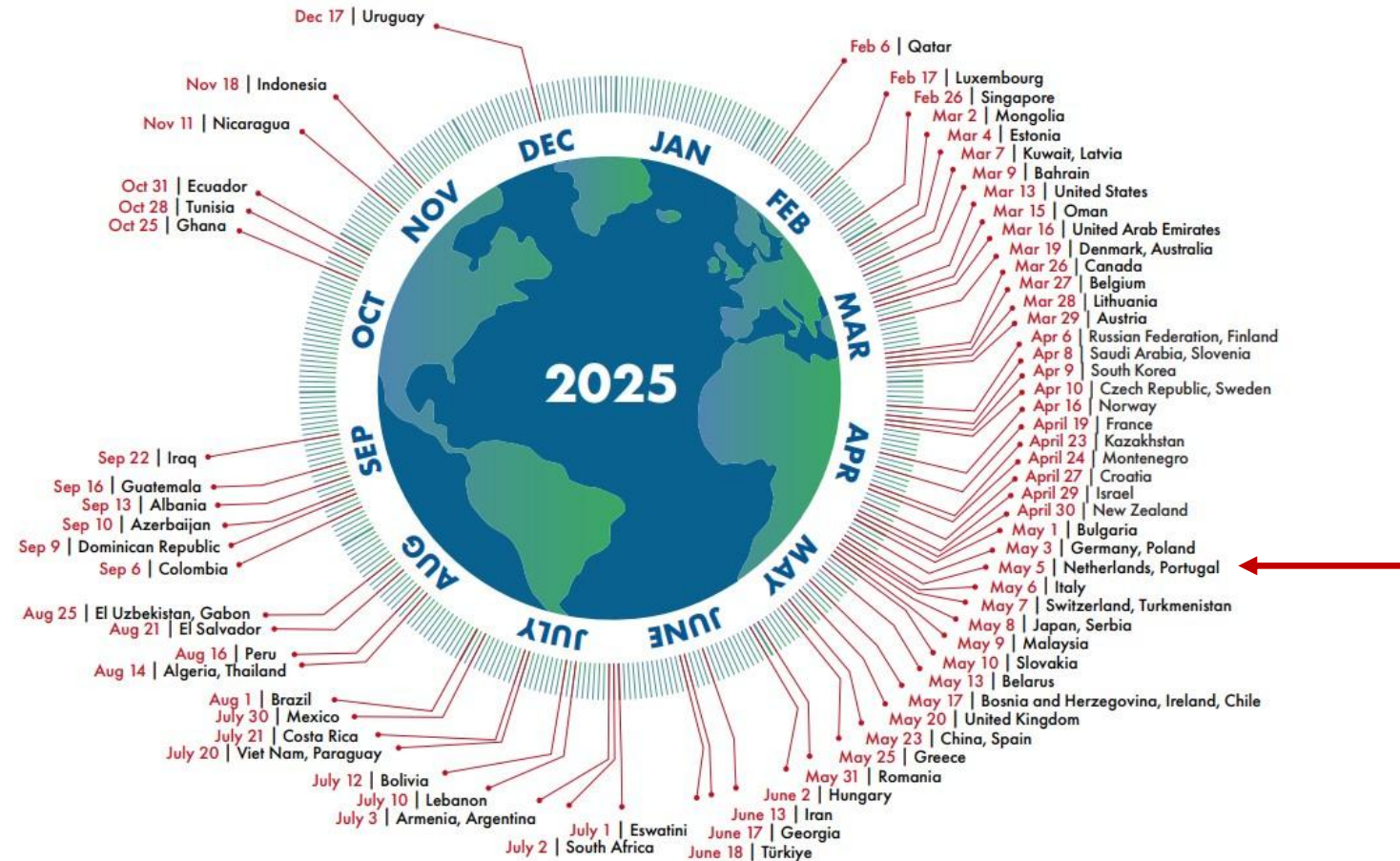
RoboBees

Ecologische grenzen: Country Overshoot Day

Country Overshoot Days 2025

When Earth Overshoot Day would land if all the people around the world lived like...

For more information, visit:
<https://overshootday.org/newsroom/country-overshoot-days/>

Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, preliminary 2025 Edition
York University, FoDaFo, Global Footprint Network, data.footprintnetwork.org

Zeespiegelstijging toekomst

Groenland verliest 30 miljoen ton ijs per uur.

Spitsbergen 100 jaar geleden en nu

Klimaatadaptatie

Ecologische grenzen: Soms wel ruimte voor natuur

Welvaart versus Welzijn, kies zelf maar!

Welvaart

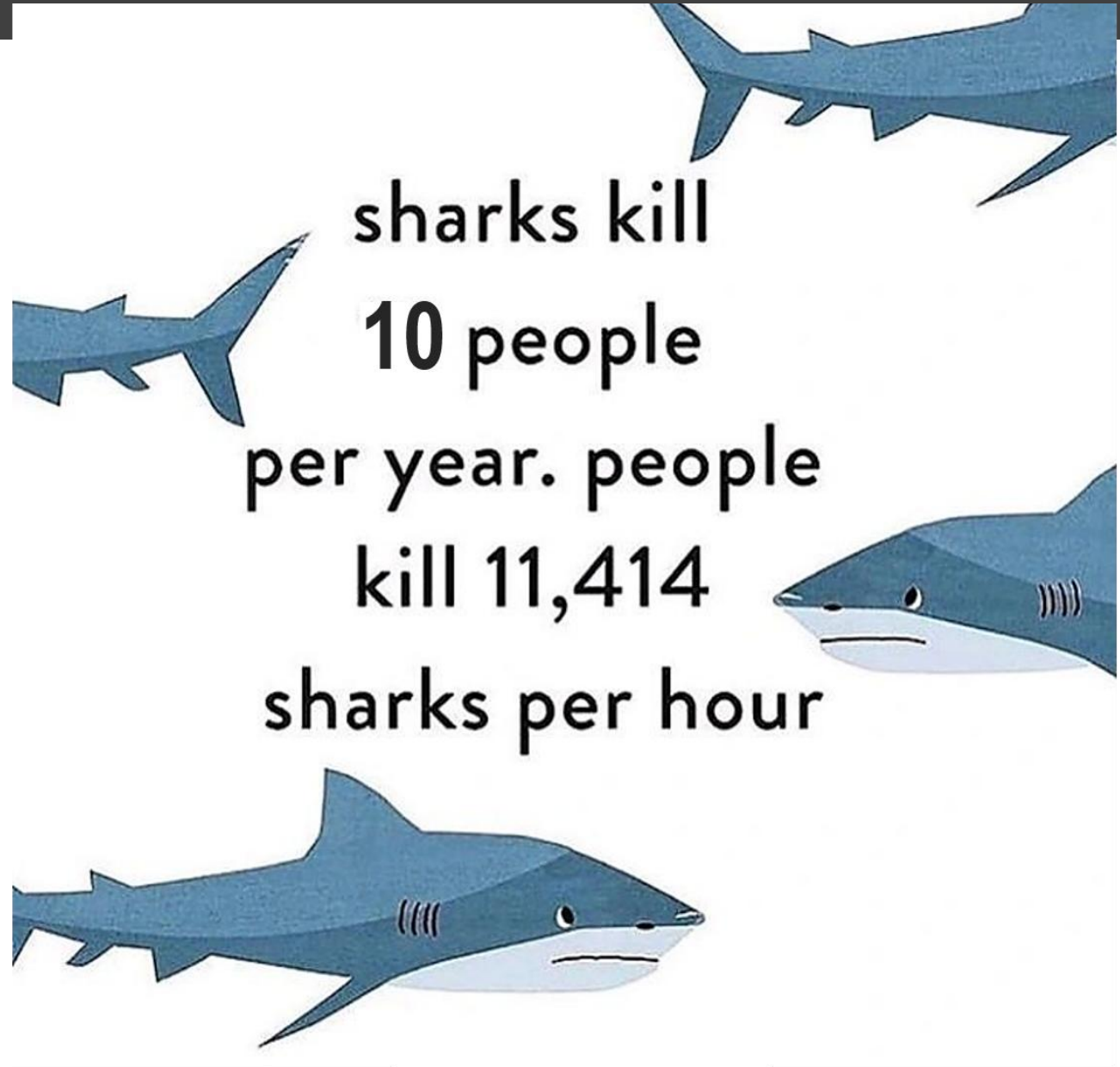
Welzijn

2. De mens

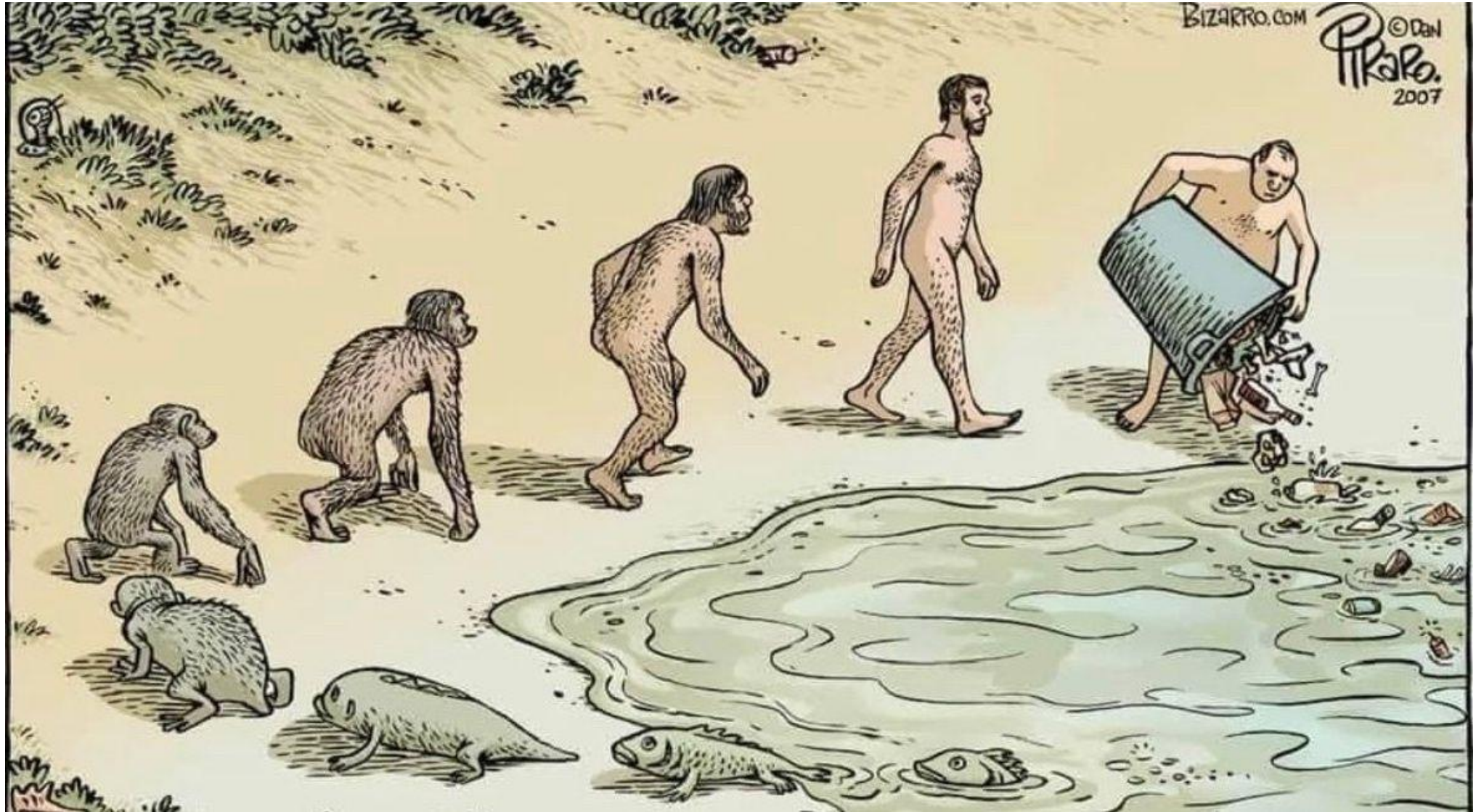
Gevaarlijkste dier op de wereld: mens

Wie moet bang voor wie zijn?

Gevaarlijkste dier op de wereld: mens

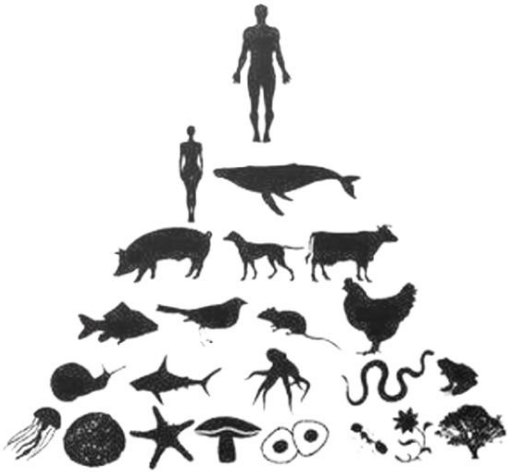

Human footprint 1,75 earthes a year

SEVA (dienstbaar aan)

EGO

**Climate
Heating
Phase**

ECO

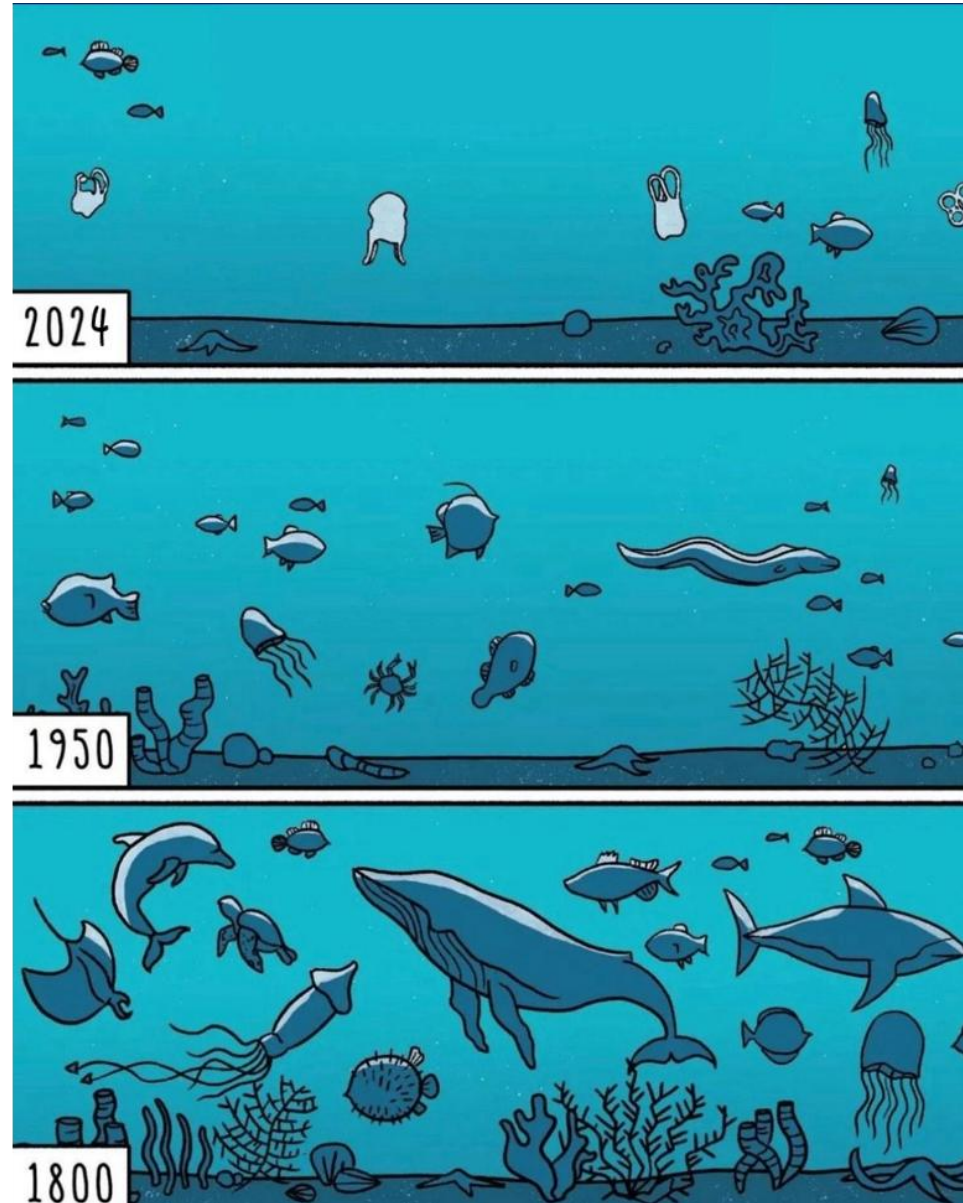
**Climate
Regulating
Phase**

SEVA

**Climate
Healing
Phase**

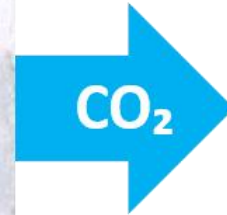
Shifting Baseline Syndrome

We zijn aan elkaar verbonden

long mens

CO₂

O₂

long boom

Ontwikkeling van intelligentie

FORMELY

NOW

Ecological Intelligence

Physical Intelligence

Emotional Intelligence

Spiritual Intelligence

Cognitive Intelligence

Artificial Intelligence

- Kennis van de natuur
- Overleven, voedsel
- Voortplanting, veiligheid
- Onderdeel van de natuur
- Impact op natuur

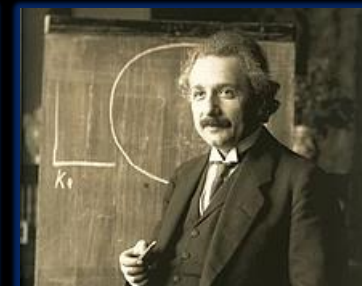
- Bescherming bezittingen
- Overleven, bevechten
- Lichaam ontwikkelen/kennen
- Verbinding lichaam-mind

- Samenwerking noodzakelijk
- Sociale vaardigheden
- Bewustzijn over gevoel
- Sterktes en zwaktes kennen

- Bescherming zoeken in religie
- Dingen niet kunnen verklaren
- Zelfbewustzijn ontwikkelen
- Alles is met elkaar verbonden

- Verklaren, begrijpen
- Uitvinden, ontdekken
- Capaciteit om te redeneren
- Omgaan met complexiteit

- Automatisering, robotica
- Artificiële morele ontwikkeling
- Efficiency, vereenvoudigen
- Artificial SuperIntelligence (ASI)

New Moral Compass

Een goede voorouder zijn

3. De Strategie

WE THE PEOPLE

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT** **GOALS**
17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

Voor de hele wereld

5 P's

17 Goals

- September 2015, algemene vergadering VN
- 193 landen SDG's bekrachtigd
- Opvolger millenniumdoelstellingen
- 7.8 miljoen mensen meegedacht

Uitgangspunten:

- Geen klassieke Noord-Zuid indeling
- Universele doelstellingen (17 hoofddoelstellingen, 169 subdoelstellingen, indicatoren)
- Samen schouders eronder
- Doelstellingen in 2030 realiseren

Onderdelen

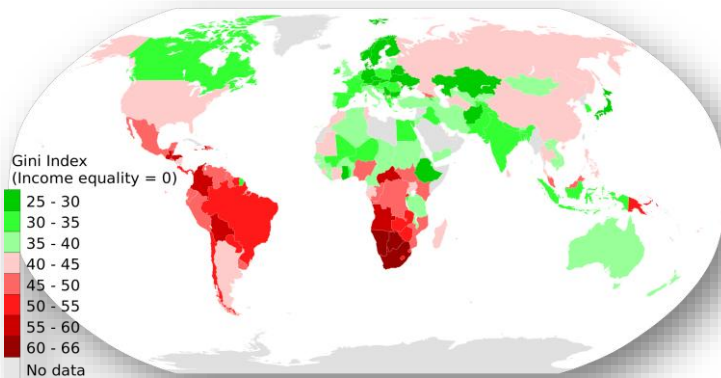
Klimaat

Participatie

Samenwerking

Armoede bestrijding

Economische groei

Veiligheid

Integraliteit SDG's

1 GEEN ARMOEDE
SDG 1: GEEN ARMOEDE

2 SLECHTER ETEN
Slechter eten

3 MEER STRESS EN MINDER SPORT
Meer stress en minder sport

4 MINDER KANS OP GOEDE LEERPRESTATIES
Minder kans op goede leerprestaties

7 ENERGIEARMOEDE
Energiearmoede

8 MEER KANS OP LAAGGESCHOOLD WERK
Meer kans op laaggeschoold werk

10 POLARISATIE DOOR ONGELIJKHEID
Polarisatie door ongelijkheid

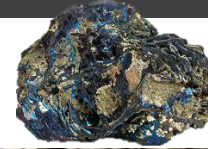
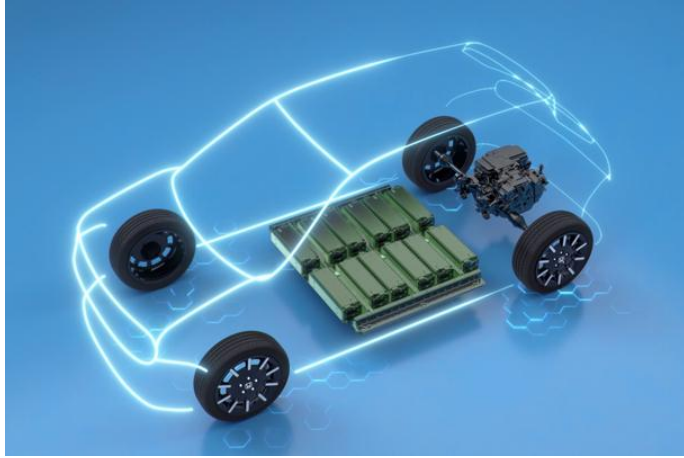
11 LEEFBAARHEID BUURTEN NEEMT AF
Leefbaarheid buurten neemt af

16 OVERHEID VERSTERKT ARMOEDE DOOR SYSTEEMWERELD
Overheid versterkt armoede door systeemwereld

Armoede in Nederland

Geïntegreerde doelen, kijk naar de hele keten!

Electric cars

Cobalt mines Congo

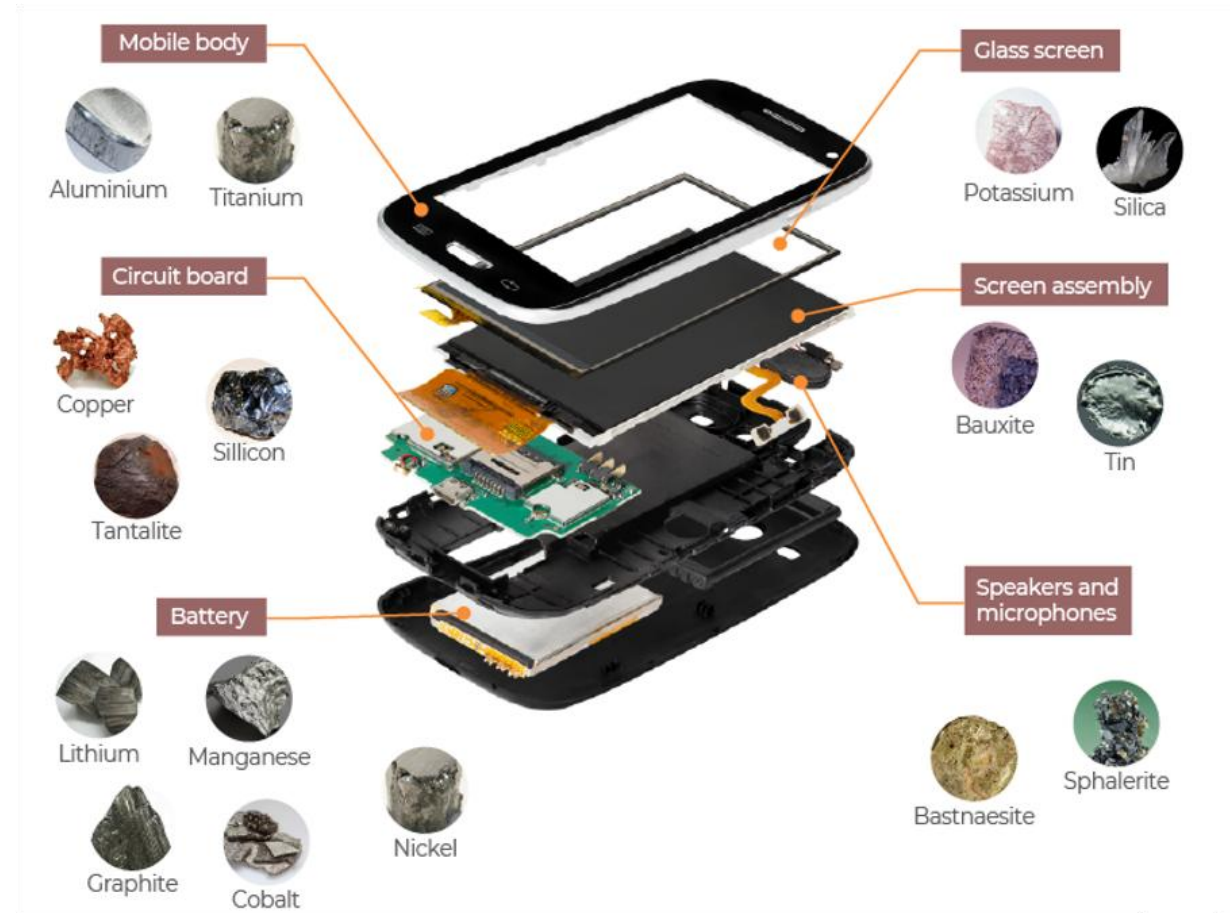
Solar panels

Lithium mines Zimbabwe

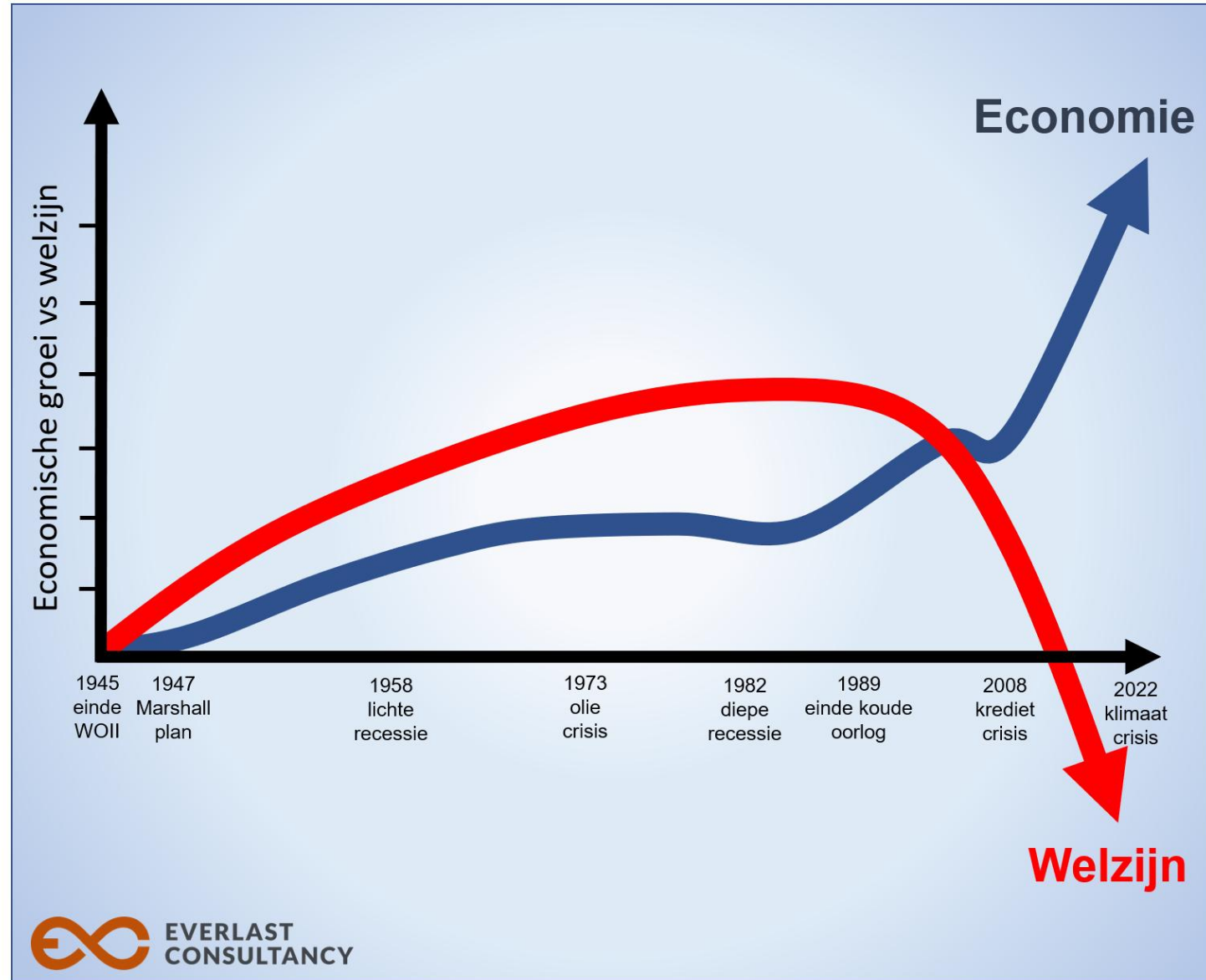

Hoeveel mensenrechten worden geschonden door jouw mobieltje?

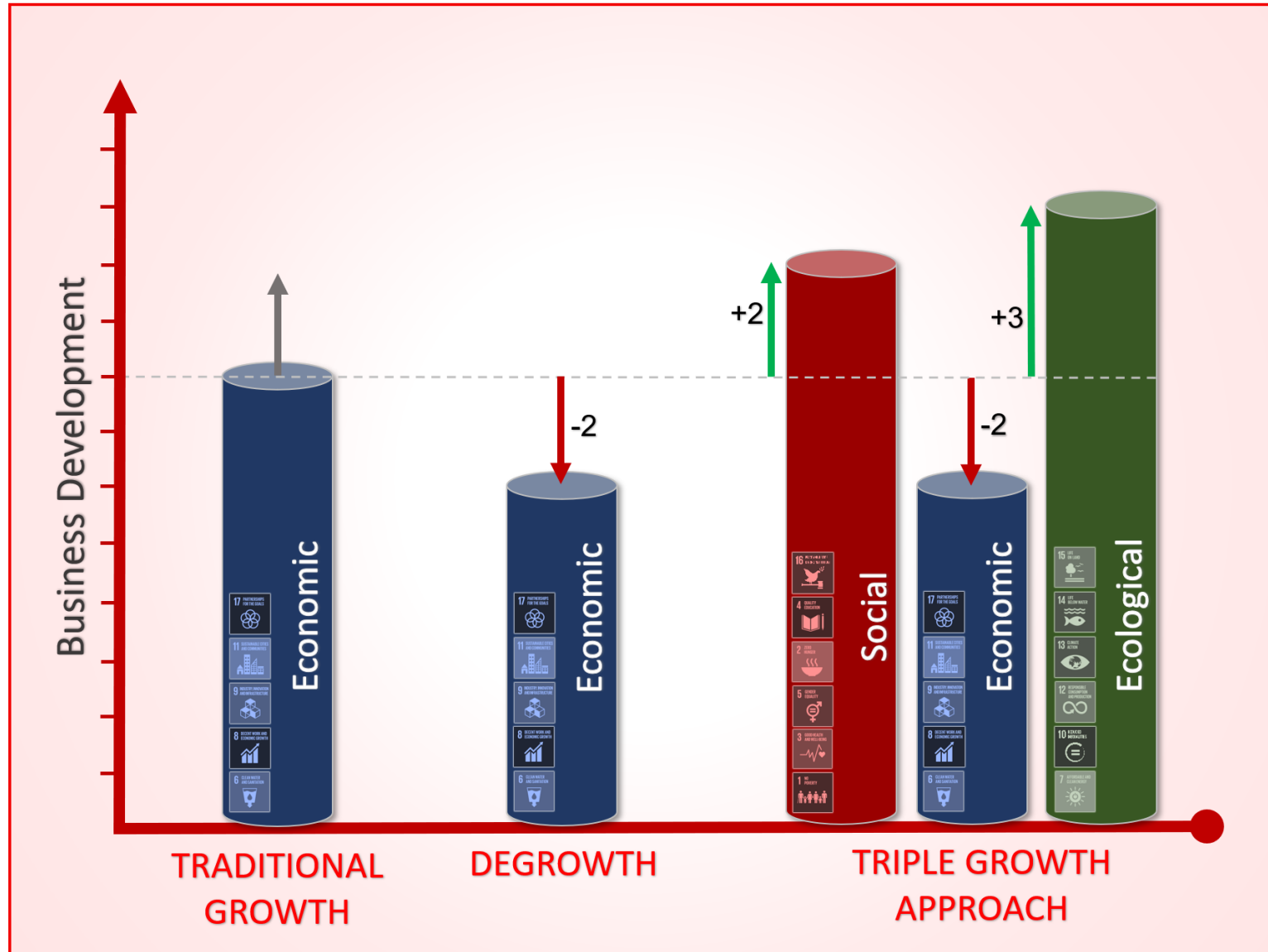

4. Ontwikkelingen binnen bedrijven

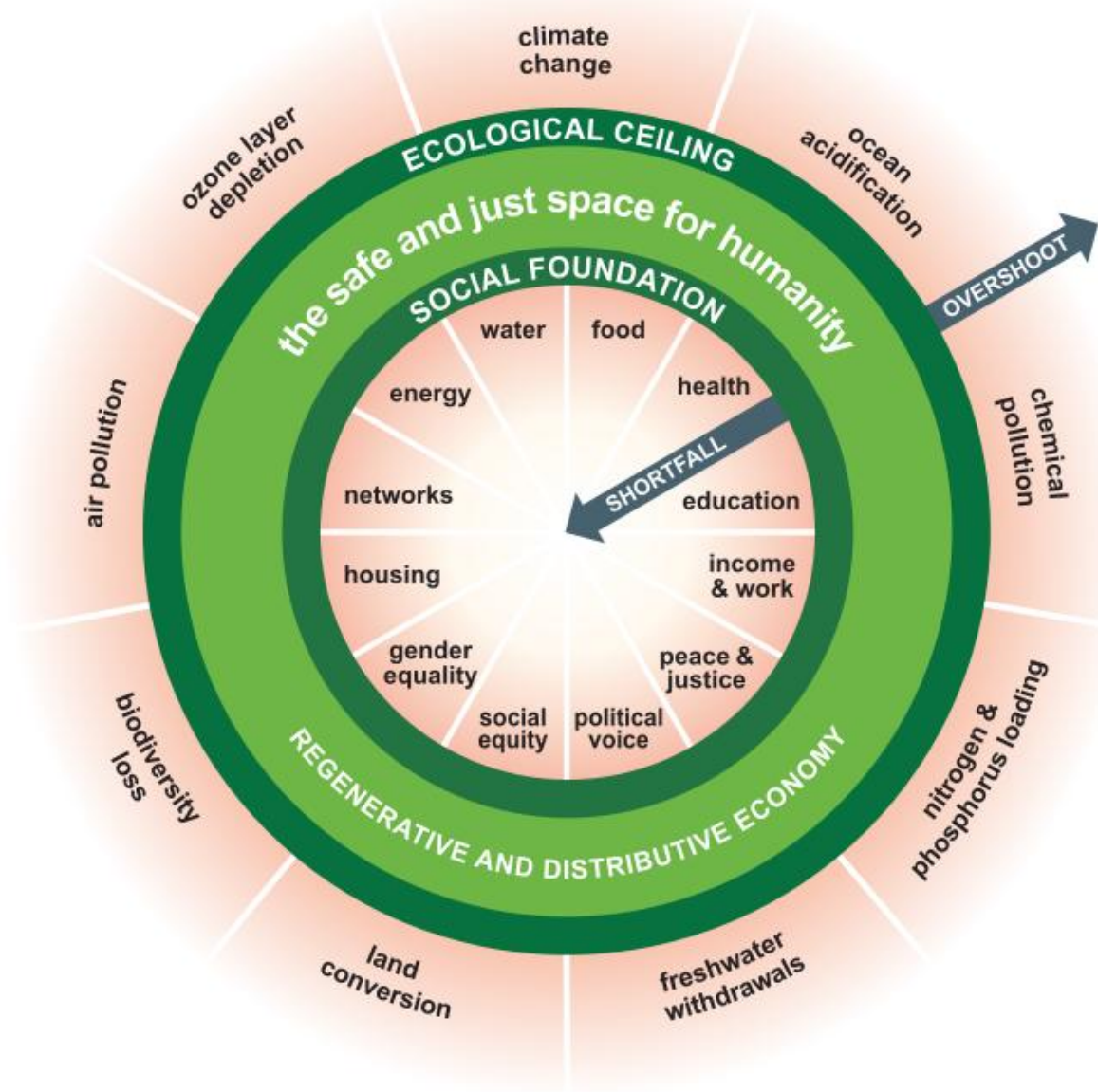
Economische groei versus welzijn

Degrowth: Triple Growth Approach

Doughnut Economy (Kate Raworth)

Globale ontwikkelingen klimaatmaatregelen

- **1992:** VN-klimaatverdrag *UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE* in Rio de Janeiro getekend: Het doel van het verdrag is om de concentratie van broeikasgassen in de atmosfeer *te stabiliseren op een niveau, dat gevaarlijke menselijke invloed op het klimaat voorkomt*. Alle lidstaten van de VN keurden dit goed, verenigde zich in COP(Conference Of the Parties). Regelmatig zijn er COP bijeenkomsten voor afstemming.
- **1997:** belangrijke COP conferentie in Kyoto, Verdrag van Kyoto of het Kyoto Protocol, in 2012 tov 1990 5% CO2 reductie. Een land doet pas officieel mee met het protocol als na ondertekening het verdrag ook is bekrachtigd in dat land. Amerika bekrachtigde niet. Rest grotendeels wel.
- **2009:** Akkoord van Kopenhagen gesloten tussen onder andere de Verenigde Staten, China, Brazilië en de regeringsleiders van de Europese Unie met als doel de opwarming van de aarde te beperken.
- **2015:** Het Klimaatakkoord Parijs is een wereldwijde overeenkomst van de Verenigde Naties ondertekend door vrijwel alle landen ter wereld. Hierin zijn onder andere vrijwillige afspraken gemaakt om de opwarming van de aarde af te remmen door de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen
- **2021:** Klimaatop Glasgow waar klimaatakkoord van Parijs verder is uitgewerkt in het UN Glasgow Climate Pact. Daarin verklaren Staten zich in te zetten voor een versnelling en verbetering van de energietransitie. (Enkele) Staten committeren zich om samen te werken om schone technologieën en duurzame, betrouwbare, betaalbare oplossingen te realiseren voor elke uitstotende wereldwijde sector voor 2030.

Klimaatakkoorden en regelgeving

Internationaal

Klimaatakkoord van Parijs
Europese Green Deal

Nationaal

Klimaatwet
Klimaatplan
Klimaatakkoord
Programma's: Delta
Programma Ruimtelijke
Adaptatie
Nationale Klimaatadaptatie
Strategie(NAS)

Regionaal

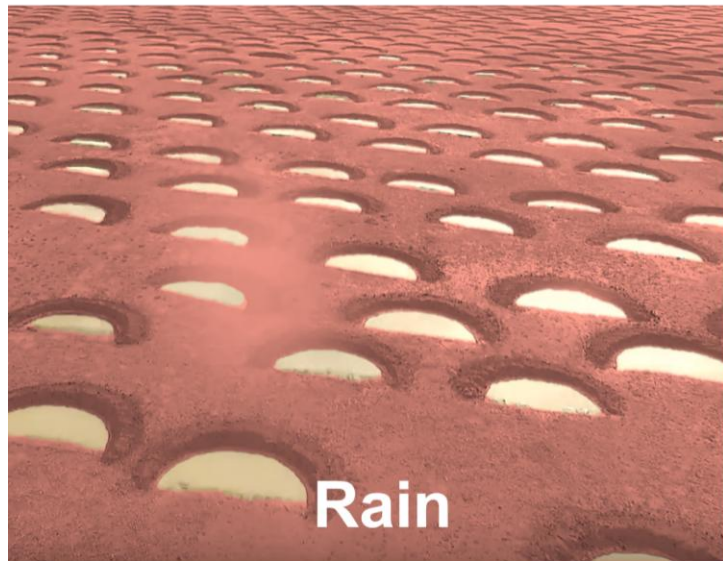
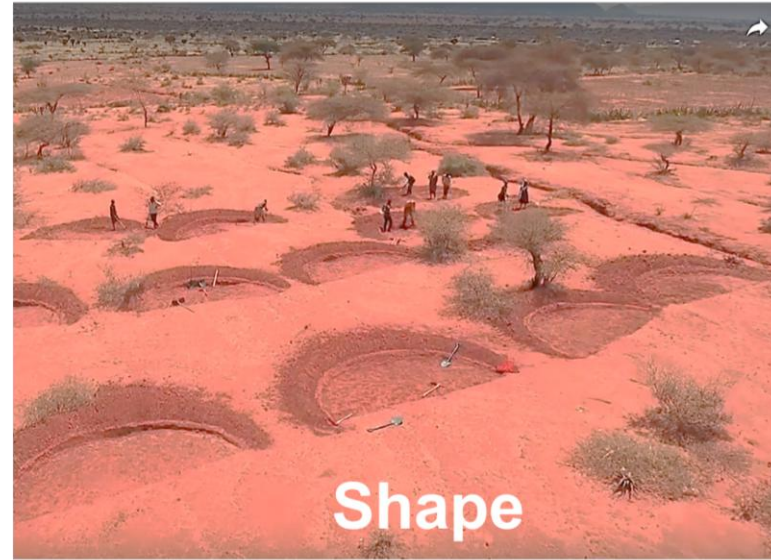
Omgevingsvisie
Omgevingswet
Programma's
Provinciale verordening

- ESG: Environment, Social en Governance
- SRI: Social Responsible Investment
- SROI: Social Return on Investement
- CSR: Corporate Social Responsibility
- CRSD: Corporate Sustainability Reporting Directive
- Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen

5. De voorbeelden

Great green wall Sahel Afrika

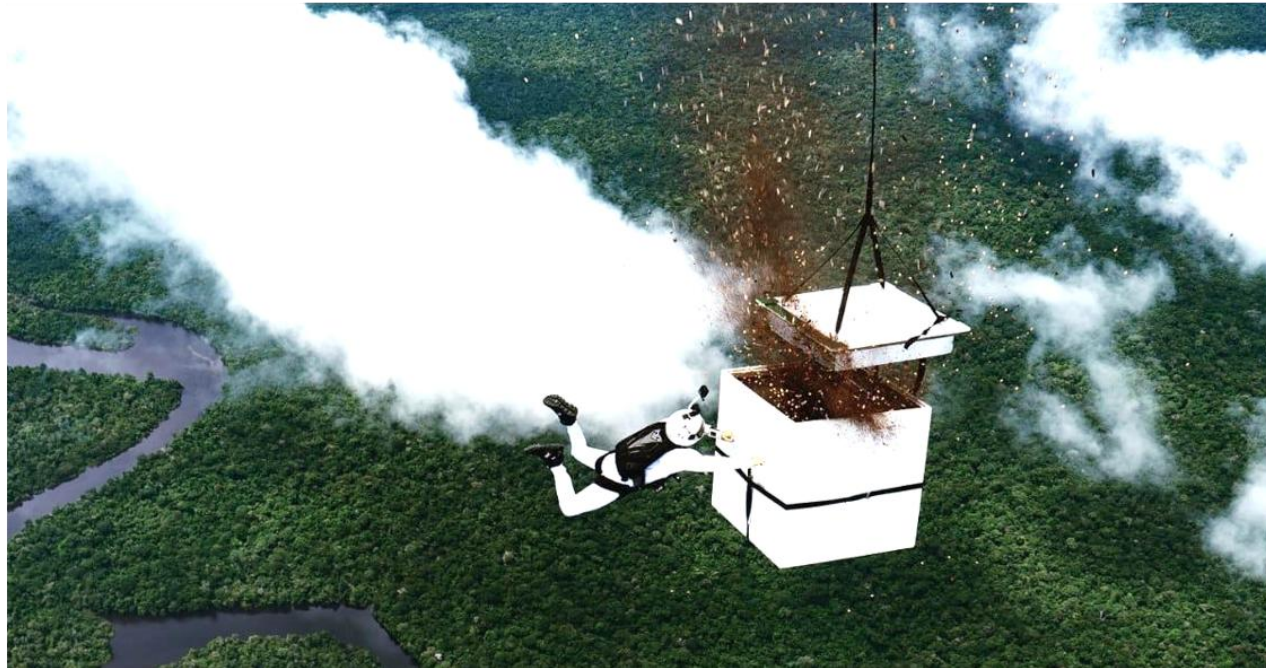

Great examples: Africa, Just dig it!

Hoe geef je zelf invulling?

Luigi Cani, Braziliaanse skydiver, sprong uit een vliegtuig boven het Amazone-regenwoud en liet 100 miljoen zaden vrij van 27 verschillende bomen.

Ecological towers Milan, Utrecht en Eindhoven

Italian architect:
Stefano Boeri
Vertical forests

Groene luifels

- Alicante
- Liverpool
- Izmir
- Valladolid

Hoe geef je zelf invulling?

Eastgate Centre Harare Zimbabwe

Termietenheuvel

Eastgate Centre

Architect Mick Pearce, self-cooling building

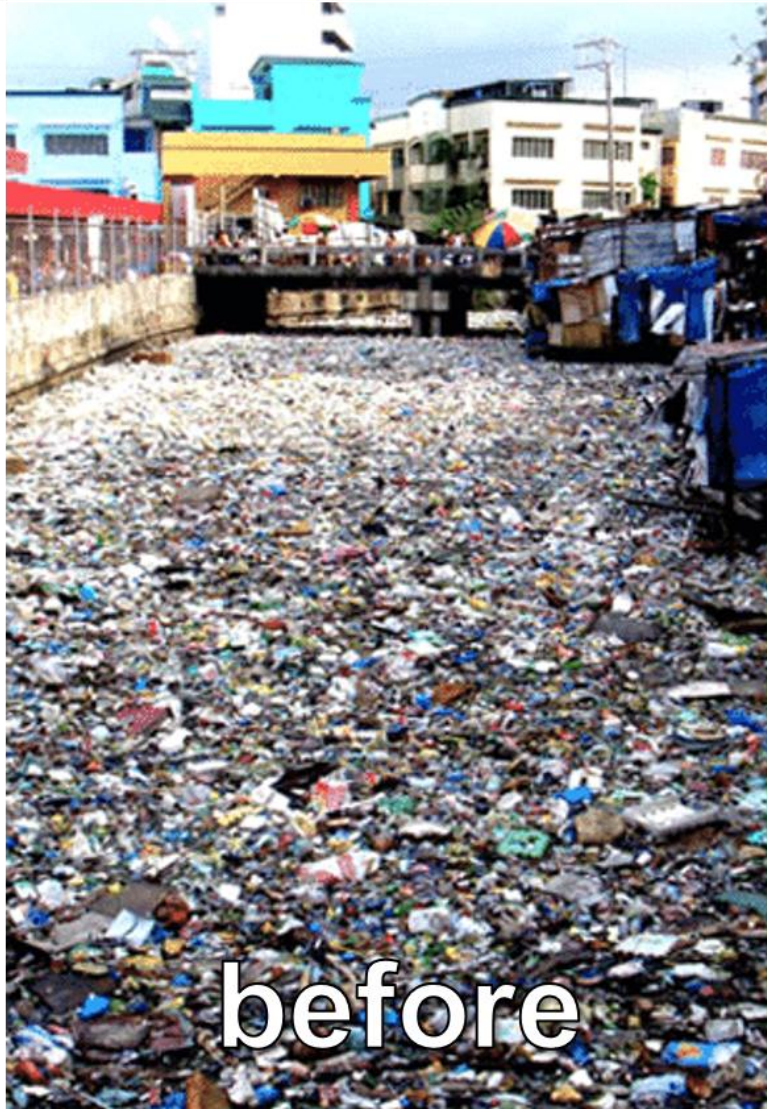
Grootste stedelijke bos ter wereld!

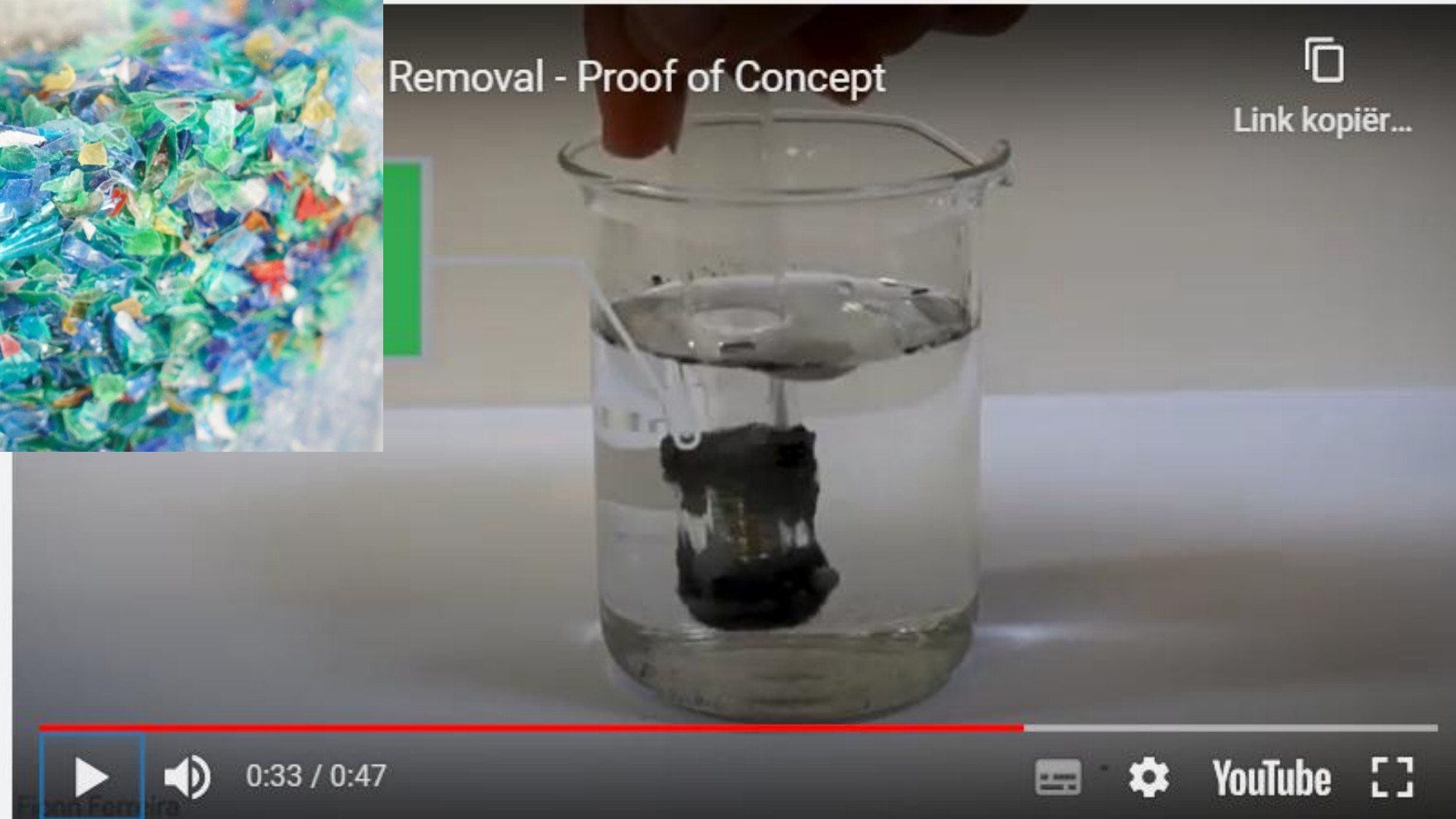
Mangrovebomen planten met drones

Manila, Philippines, Pasig River

Microplastics uit water!

ONE BY ONE THEY STOPPED FLYING

FIG.1.

Spheniscus mendiculus - Penguin.
Stopped flying 45 million years ago.

FIG.2.

Strigops habroptilus - Kakapo.
Stopped flying 60 million years ago.

FIG.3.

Dromaius novaehollandiae - Emu.
Stopped flying 10 million years ago.

FIG.4.

Struthio camelus - Ostrich.
Stopped flying 10 million years ago.

FIG.5.

Naustreum harrisi - Galapagos cormorant.
Stopped flying 2 million years ago.

FIG.6.

Actinidia deliciosa - Kiwi.
Stopped flying 3 months ago.

To reduce the climate impact, we are the first nationwide food chain
to stop transporting fruit and vegetables by air. That's Lidl!

www.lidl.se

De groene loper Maastricht

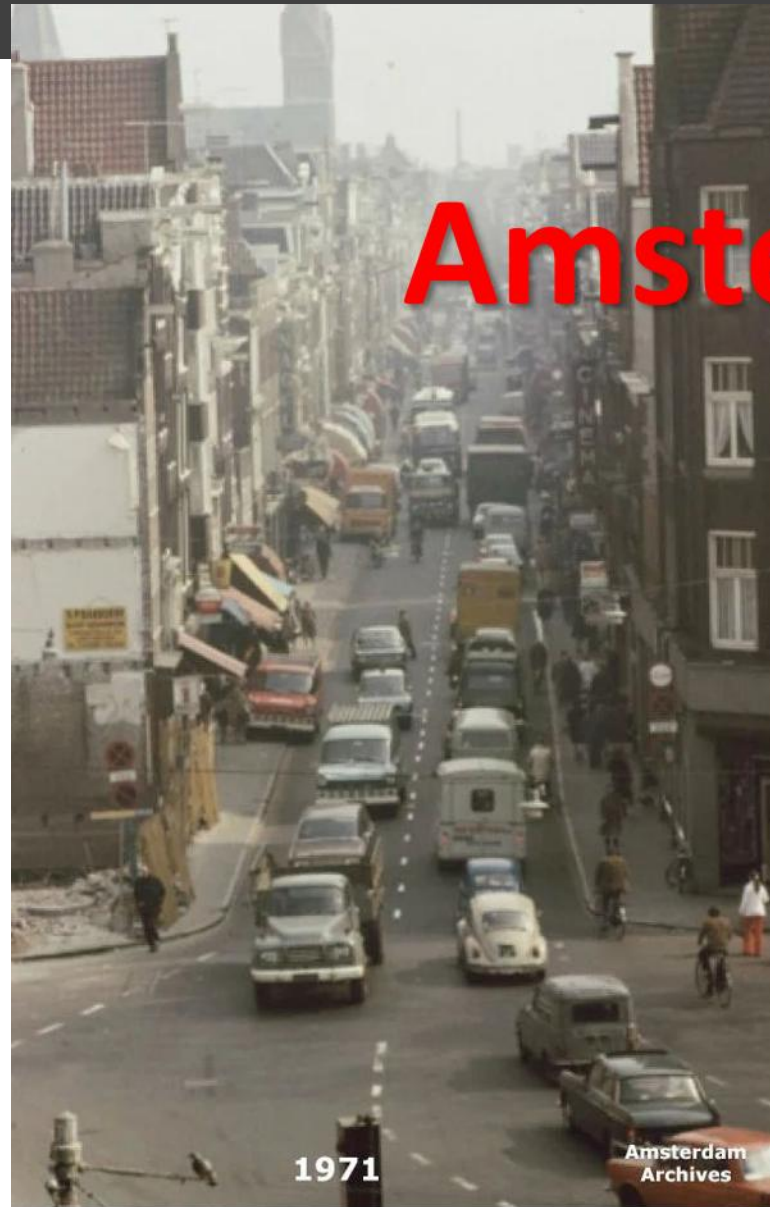
Nu

2009

Amsterdam

6. Wat kun je zelf doen

Hoe geef je zelf invulling?

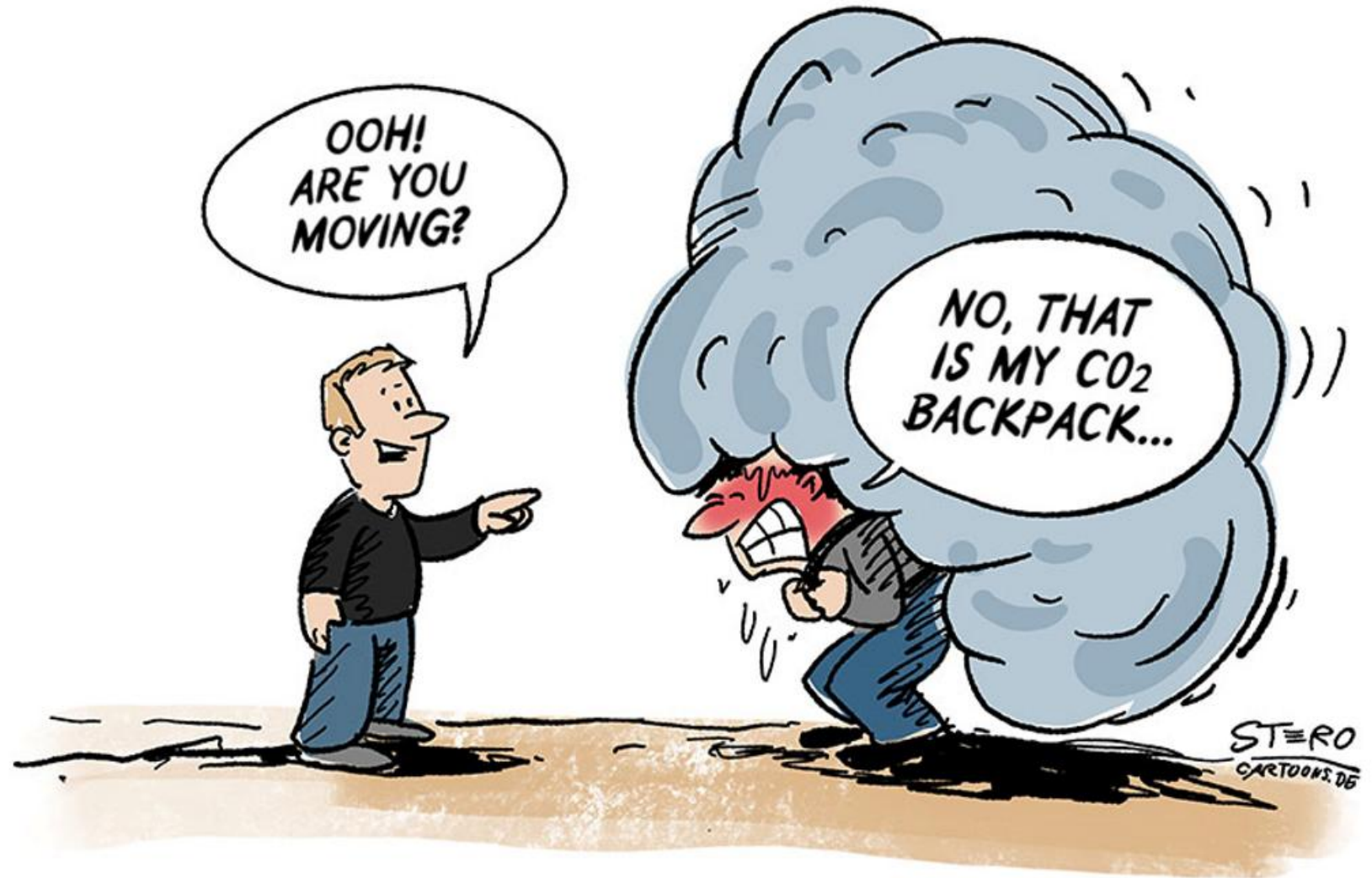
Hoe geef je zelf invulling?

PIRAMINDER

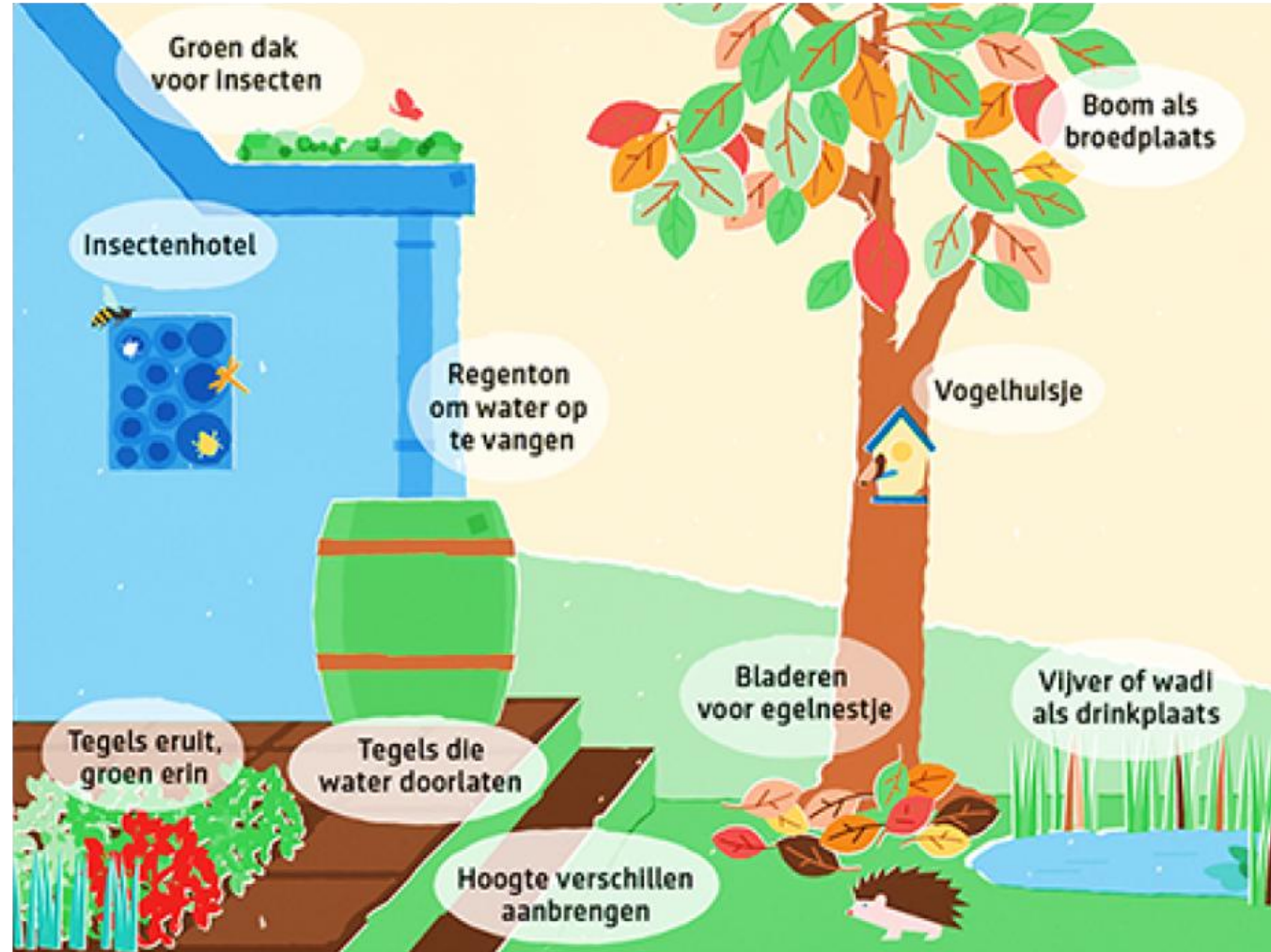

Hoe geef je zelf invulling? Bereken je eigen ecologische footprint

<https://lnkd.in/eci6uXsw> of
<https://lnkd.in/e6xB55TU> of
<https://lnkd.in/eSX4mt9B> of
<https://lnkd.in/evSTsGQ3>

Hoe geef je zelf invulling?

7. Vragen

SDG HOUSE voor ondernemerschap

17 november 2025

SAMEN VOOR DE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

ROZ helpt bij

Ondernemersvraagstukken

- Advies & begeleiding
- Trainingen
- Coaching
- Ondernemen met impact
- SROI coördinatie

Financiële problemen

- Bbz
- Schuldhulpverlening

Voor starters, ondernemers én impact ondernemers

Team Sociaal Impact ondernemen

Samen bieden we toekomst aan ondernemers

- Adviseren, inspireren en verbinden
- Trainingen voor ondernemers
- Kennissessies voor de overheid
- Gastlessen onderwijs
- Programma's en events
- Netwerk impact ondernemers
- Sociale inkoop bevorderen
- Nieuwsbrief
- Inloopspreekuur

Samen meer impact maken.

Impact Oost is er voor alle impact ondernemers en inkopers in Oost-Nederland.

Zoek bedrijf

Impactcategorie

Alle impactcategorieën ▾

Branche

Alle branches ▾

Toon resultaten

Impact Oost.

Impact Oost is de aanjager voor impact ondernemen in Oost-Nederland.

Impact Oost is een kennisplatform over impact ondernemen én een platform voor [sociale inkoop](#).

Jij wilt impact maken en wij helpen je daarbij. Want ondernemen met impact wordt de norm. Hierbij streven ondernemers naar een goede balans tussen maatschappelijke meerwaarde en een gezond financieel resultaat. Wij maken dit graag zo makkelijk mogelijk.

[Wil je weten hoe?](#)

Vragen?

**Kunnen wij helpen bij jouw vragen over impact ondernemen?
Wil je een afspraak of een training volgen? Neem vrijblijvend
contact met ons op.**

Bel: (074) 241 5100

Mail: impactondernemen@rozgroep.nl

Bezoek: www.rozondernemerspunt.nl

Of volg ons op social media!

